

Bij het ABP, het grootste pensioenfonds van Nederland, is zoveel mis dat snel moet worden ingegrepen

Posted on 6 april 2024 by Eduard Bomhoff

We waren trots op onze pensioenfondsen en we hoefden ons er geen zorgen over te maken. Ieder jaar stond Nederland op een topplaats in het overzicht van adviesbureau Mercer over pensioenfondsen wereldwijd. De premies werden belegd, het fondsbestuur zag daar op toe, en het beloofde pensioen werd aangepast aan de jaarlijkse geldontwaarding. Zelf was ik bestuurder bij de pensioenfondsen van DSM en van IBM-Nederland, en ik kan me niet herinneren dat we ooit te maken kregen met klachten over de beleggingen, laat staan met petitie's en klaagschriften.

Die vredige tijd is voorbij. Voorzitter Harmen van Wijnen van ons grootste pensioenfonds ABP werd door RTL gevraagd naar zijn commentaar op de nieuwe pensioenwet. Hij wist zo gauw niets positiefs over die wet te bedenken en schoot dus maar in het wilde weg met een losse flodder: 'We gaan terug naar de

“pensioenijstijd” wanneer we die nieuwe wet nu niet invoeren’ (zie [@harmenvw 6-12-2023](#)).

Schofferingen

Het denigrerende ‘ijstijd’ botst met het jaarlijks herhaalde lovende oordeel van de professionals bij Mercer die Nederland zo roemen precies vanwege de bestaande wet. Ook schoffeert Van Wijnen het oordeel van de drie best bekende oud-uitvoerders bij zijn eigen organisatie: Jean Frijns, Jelle Mensonides en Dick Sluimers, allen tot hun pensioen aan de top bij ABP. Die drie ervaren experts hebben zich herhaaldelijk juist uitgesproken tegen de nieuwe wet.

Recent heeft ABP-voorzitter Van Wijnen een tweede flodder afgeschoten. Nieuw Kamerlid Agnes Joseph (NSC) vertelde in haar maidenspeech in de Tweede Kamer dat ze ontslag had genomen uit haar droomjob als actuaris (‘Vanaf het moment dat ik hoorde van het beroep actuaris, op mijn 15de, wilde ik al actuaris worden’), omdat ze het niet met haar geweten in overeenstemming kon brengen om mee te werken aan de invoering van de slechte nieuwe pensioenwet. Van Wijnen reageerde daarop met [de uitspraak](#): ‘Bij een grote transitie zijn er altijd de laatste stuiptrekkingen van partijen die haar niet willen meemaken.’

Drie eigen topmanagers van kort voor zijn tijd uitgemaakt voor fossielen; het betoog van een pensioenactuaris in de Tweede Kamer benoemd als een ‘laatste stuiptrekking’. Verder nog iets? Helaas wel, want op 30 juni 2023 heeft Van Wijnen in zijn blog bewust een onwaarheid gesproken tegen al zijn ABP-deelnemers. Hij geeft eerst toe: ‘Alle gegevens van onze deelnemers moeten [bij het zogenaamde “invaren”] in kaart worden gebracht. Maar dat moet sowieso. We doen dat elk jaar voor iedere deelnemer die met pensioen gaat. Nu doen we dat voor al onze deelnemers in één keer.’

Dat is niet waar: in het veel eenvoudiger huidige systeem is de hoogte van het pensioen simpelweg een functie van dienstjaren en salaris. Met de nieuwe wet wordt – voor het eerst – een veel ingewikkelder berekening nodig. Voor een oudere deelnemer moet het ABP dan niet alleen opzoeken hoeveel jaar die deelnemer meedeed, maar ook hoeveel premie zij ieder jaar precies inlegde. En dan daarna hoeveel de persoonlijke pensioenclaim ieder jaar steeg of daalde vanwege de beurs. Voor iemand die bijvoorbeeld in 1976 al jong bij het ABP kwam en in 2018 met pensioen ging zijn dat dus drieënveertig individuele jaarpremies, steeds per jaar

vermenigvuldigd met het correcte cijfer voor de beurs in dat jaar, en dan in een kettingreeks met drieënveertig factoren door vermenigvuldigd van 1976 tot en met de pensioendatum.

‘Er moet een wonder gebeuren’

Actuaris Agnes Joseph zei daarom in de Kamer: ‘We moeten [als we de nieuwe wet doorzetten] binnen vier jaar al die IT-systemen omzetten in nieuwe IT-systemen, die momenteel nog niet eens zijn afgebouwd. Ik weet niet of er meer mensen in de IT gezeten hebben, maar dit is niet realistisch. Er moet een wonder gebeuren wil dit lukken.’

Kies maar wie u wilt geloven, Van Wijnen die brutaal beweert dat er helemaal geen extra berekeningen nodig zijn, of actuaris Agnes Joseph.

Miljarden aan pensioenbesparingen de Noordzee in

Zou een topmanager bij een normaal bedrijf overleven, wanneer hij zich binnen een paar maanden twee keer onbeschoft opstelt, eerst tegen zijn eigen voorgangers in het topmanagement en dan tegen een Kamerlid, en bovendien expres onwaar spreekt over een groot twistpunt bij de invoering van de nieuwe wet? Ik denk van niet, maar Van Wijnen zit er nog en krijgt natuurlijk volle steun van GroenLinks-senator Paul Rosenmöller, het bekendste lid van zijn bestuur.

Als het aan die twee ligt gaan er vlug miljarden aan pensioenbesparingen in de Noordzee. De bouwers van de windmolens eisen garanties van de staat, de staat heeft geld nodig van de pensioenfondsen, en misschien gaat de staat ook nog proberen om de pensioenfondsen aan boord te halen om mee te doen met de benodigde honderd miljard voor de bekabeling.

Alom misleiding. Minister Jetten beweert dat de windmolens rendabel zijn, maar laat dan de noodzakelijke bekabeling buiten beschouwing. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) bedient de minister maar maakt berekeningen met het idiote zelfverzonnen begrip ‘nationale kosten’ waar geen econoom buiten dat PBL mee wil rekenen. En dan wordt deze ondeugdelijk onderbouwde zaak voorgelegd aan mensen als Van Wijnen en Rosenmöller om daar tientallen miljarden pensioengeld

in te steken.

Als nu het ABP een professionele belegger was met een *track record* van superieure beleggingsresultaten, dan konden we misschien nog hopen dat de beleggers met een koel, zakelijk oog blijven beleggen, en niet in de war raken van een voorzitter die in de media wild om zich heen slaat. Maar dat is ook al niet zo. Veel beleggers verdienen enorme salarissen (hun topman ging in 2023 naar huis met 944.000 euro (het ABP noemde dat vorig jaar toen het slechts 808.000 euro was 'lager dan marktconform') maar ze [kunnen niet beleggen](#).

Gokpartijen

Over de tien jaren 2012-2022 schoten de beleggingen van het ABP in aandelen wereldwijd 24 miljard tekort. Ik bereken dat bedrag door de feitelijke opbrengsten uit de tien jaarverslagen van het ABP te vergelijken met beleggingen in professionele fondsen die niet eigenwijs zijn, maar gewoon tegen de laagst mogelijke kosten beleggen overeenkomstig de objectief berekende MSCI-index.

En dan hebben we het nog niet over de mislukte beleggingen van het ABP in rentederivaten, overbodige gokpartijen die het ABP ongeveer 19 miljard hebben gekost en niets hebben opgeleverd.

Bij het ABP is zo veel mis, dat ik zou pleiten om daar snel in te grijpen, zelfs nog voordat een nieuw kabinet waarschijnlijk het advies volgt van Agnes Joseph (NSC) en de nieuwe pensioenwet castrereert.

Van Wijnen weet er te weinig van

Nodig is een integere voorzitter met kennis van de *corporate governance* van pensioenfondsen - Van Wijnen, oud-schooldirecteur, weet daar kennelijk weinig van. Zijn opvolger moet urgent veel meer gedisciplineerd laten beleggen, het hoofd beleggingen ontslaan vanwege wanprestatie, niet meer de oren laten hangen naar GroenLinks- en D66 politici, en een onafhankelijke *custodian* aanstellen voor de beoordeling van de resultaten.

Waarom ieder jaar gemiddeld vier miljard onnodig verliezen, en straks misschien nog meer verdrinken in de Noordzee, als het met normaal, professioneel management zo veel beter kan voor de deelnemers?

Eduard Bomhoff is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.

Het zijn de donateurs die **Wynia's Week** mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#) . Hartelijk dank!